مجله علوم پزشکی رازی دوره ۳۲، شماره پیوسته ۱۴۶، ۳ دی ۱۴۰۴ https://doi.org/10.47176/rjms.32.146

مقاله پژوهشی

نقش واسطه‌ای هوش هیجانی در رابطه بین سبک‌های ابراز هیجان و اسکیماهای هیجانی با طلاق عاطفی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی

ندا انتظارخیر: دانشجو، گروه مشاوره، واحد علوم تحقیقات آذربایجان شرقی، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

مرضیه علیوندی وفا: استادیار، گروه مشاوره ، واحد علوم تحقیقات آذربایجان شرقی، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران (* نویسنده مسئول) dr.vafa.a@gmail.com

سید داوود حسینی نسب: استاد، گروه مشاوره، واحد علوم تحقیقات آذربایجان شرقی، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

چکیده

زمینه و هدف: موضوع طلاق عاطفی از جمله موضوعاتی است که به شبکه‌ای از عوامل مختلف وابسته است. بررسی های نشان می‌دهد که تاکنون پژوهشی که به صورت اجماع به بررسی متغیرهای هیجان مدار پرداخته باشد و این متغیرها را در کنار هم بررسی کند، انجام نشده است. در حقیقت، این پژوهش با هدف به چالش کشیدن اهمیت هیجان‌ها در روابط زناشویی انجام شده است که با عنایت به ساخت کاملا هیجانی آن، دارای اهمیت می‌باشد. در اصل، انجام این پژوهش می تواند نقاط اتصال و گره‌های شبکه ارتباطی بین این متغیرها را در بین افراد جامعه مورد مطالعه مشخص نماید.

روش کار: روش پژوهش مقطعی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زنان متأهل مراجعه کننده به کلینیک‌های مشاوره منطقه ۱ شهر تهران با حیطه مشاوره‌ی زوج درمانی در سال ۱۴۰۰ تشکیل دادند که از میان آن‌ها، ۲۲۰ نفر با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. در این پژوهش از ابزارهای هوش هیجانی (بار–آن، ۱۹۸۰)، ابرازگری هیجانی (کینگ و امونز، ۱۹۹۰) و طلاق عاطفی (گاتمن، ۱۹۹۹) استفاده شد که همگی از اعتبار و پایایی قابل قبولی برخوردار بودند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS macro استفاده گردید. همچنین به‌منظور پاسخگویی به فرضیه‌های پژوهش از مدل‌یابی معادلات ساختاری (SEM) استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها در حالت کلی نشان داد که اثر اسکیماهای هیجانی بر طلاق عاطفی معنادار است. همچنین، اسکیماهای هیجانی از طریق هوش هیجانی بر طلاق عاطفی تأثیرگذار است. بعلاوه، اثر ابرازگری هیجانی بر طلاق عاطفی از طریق هوش هیجانی نیز معنادار بدست آمد و این امر نشانگر آن است که ابرازگری هیجان از طریق هوش هیجانی بر طلاق عاطفی اثرگذار است.

نتیجه‌گیری: پژوهش نشان داد که مدل از برازش مناسبی برخوردار است. بر اساس نتایج، می‌توان چنین استنباط کرد که طلاق عاطفی با مدیریت سبک‌های ابراز هیجان و اسکیماهای هیجانی قابل دستکاری است؛ به طوری که هوش هیجانی می‌تواند این ارتباط را تقویت نماید.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

کلیدواژه‌ها

طلاق عاطفی،
هوش هیجانی،
ناگویی هیجانی،
اسکیماهای هیجانی،
سبک‌های ابراز هیجان

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۲۶

تاریخ چاپ: ۱۴۰۴/۱۰/۰۳

شیوه استناد به این مقاله:

Entezarkheir N, Alivandi vafa M, Hosseini Nesab D. The Mediating Role of Emotional Intelligence in the Relationship between Emotional Expression Styles and Emotional Schema with Emotional Divorce in Couples Who Have Experienced Emotional Divorce. Razi J Med Sci. 2025(24 Dec),32.146.

Copyright: ©2024 The Author(s), Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en).

*انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 4.0 صورت گرفته است.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

Razi Journal of Medical Sciences. 2025(24 Dec);32.146. https://doi.org/10.47176/rjms.32.146

Original Article

The Mediating Role of Emotional Intelligence in the Relationship between Emotional Expression Styles and Emotional Schema with Emotional Divorce in Couples Who Have Experienced Emotional Divorce

Neda Entezarkheir: Student Consulting Group, East Azerbaijan Research Science Unit, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

Marzieh Alivandi vafa: Assistant Professor, Consulting Group, East Azerbaijan Research Science Unit, Islamic Azad University, Tabriz, Iran (* Corresponding Author) dr.vafa.a@gmail.com

Seyyed Dawood Hosseini Nesab: Professor, Consulting Group, East Azerbaijan Research Science Unit, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

Abstract

Background & Aims: The issue of emotional divorce is also among the topics that depend on a network of various factors. Studies show that so far, no research has been conducted that comprehensively examines emotion-driven variables and considers these variables together. In fact, this research has been conducted with the aim of challenging the importance of emotions in marital relationships, which is significant given its entirely emotional structure. Statistics indicate that emotional divorce in Iranian society is twice as high as formal divorce, which unfortunately has affected the society, and multiple relational groups, if neglected, can lead to actual divorce. Essentially, conducting this research can identify the connection points and nodes of the communication network between these variables among the studied individuals in the community, which these results can be used by researchers, psychology specialists, counselors, and relevant authorities.

jameh amari in pajoosh ra koliyeh zanan motaesteol marajeeh konandeh bah kolinik cpehei moshavareh mantegheh 1 shehar taharan ba hiteh moshavareh zoj darmani dar sal 1400 tashkil dadand keh az mian an cpeha, 220 nafar ba rosh nemoneh giri dar entekhab shodand. dar in pajoosh az abzarehaye teoosh cpeejani (bar-an, 1980), cpeejangari cpeejani (king ve amonz, 1990) ve talagh atefi (gatman, 1999) estefadeh shod keh cpehmgi az etebar ve payayi ghabel ghaboli bodand. bah manzur tajziyehvatahlil dadegeya az narmafzar spss makroestefadeh gardid. npamchenin bacpehmanzur pasokhguyi bah farzieileyaye pajoosh az madelyabi moadelat sakhtari SEM)) estefadeh shod

This study was conducted in the field of the effect of emotion-seeking dimensions in marital life, which can play an important role in strengthening marital relationships and, as a result, the stability and robustness of the family institution, and aimed to investigate the mediating role of emotional intelligence in the relationship between emotional expression styles and emotional alexithymia with emotional divorce in couples with emotional divorce experience referring to psychological centers in Tehran.

Methods: The research method is a cross-sectional correlational type. The statistical population of this study wasAll married women referring to counseling clinics in Tehran's District 1 with the scope of couple counseling formed a couple therapy group in 1400, from which 220 people were selected using a convenience sampling method. In this study, emotional intelligence (Bar-On, 1980), emotional Macro SPSS software was used to analyze the data. Structural equation modeling (SEM) was also used to answer the research hypotheses.

Keywords

Emotional Divorce, Emotional Intelligence, Emotional Schemas, Emotional Expression Styles

Received: 18/10/2025

Published: 24/12/2025

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

Results: The findings generally showed that the effect of emotional schemas on emotional intelligence is significant. Also, emotional schemas affect emotional intelligence through emotional intelligence. In addition, the effect of emotional expression on emotional intelligence through emotional intelligence was also significant, indicating that emotional expression through emotional intelligence affects emotional intelligence.

Conclusion: The study showed that the model has a good fit expressiveness. The instruments were used, all of which had acceptable validity and reliability.Based on the results, it can be concluded that emotional divorce can be manipulated by managing emotional expression styles and emotional schemas, so that emotional intelligence can strengthen thirelationship.Emotional divorce has hidden and hidden aspects that require extensive and precise studies to investigate and understand. Emotional divorce is the first stage in the divorce process and indicates a deteriorating marital relationship that is replaced by a sense of alienation . This type of divorce symbolizes a problem in a healthy and correct relationship between husband and wife and also implies a lack of trust, respect, and love for each other. In many cases, emotional divorce can lead to emotional reconciliation or emotional capital recovery over time, provided that the family's financial and welfare situation improves . If we accept the average official divorce rate in the country as 13 divorces per 100 marriages compared to the number of marriages, in the best of circumstances, the average annual emotional divorce rate in relation to annual marriages will fluctuate at least between 15 and 20 cases depending on the metropolis and city. Each emotional schema has a specific impact on how emotions are processed. The metaemotional or metacognitive model of emotional processing is based on the principle that how emotions are conceptualized and strategies for responding to emotions have a significant impact on the persistence of depression, anxiety, and anger. Beck's cognitive theory traces the origins of early. Among the important factors that can affect the marital satisfaction of couples from an emotional perspective is the emotional intelligence structure of each couple. Goleman considers emotional intelligence to be an important factor in the development of individuals' ability to achieve success in life and considers it related to emotional health and, in general, mental health. According to Mayer and Salovey, emotional intelligence is the ability to observe one's own and others' emotions, to distinguish between one's own and others' emotions, and to use this to guide one's thoughts and actions.

Conflicts of interest: None
Funding: None

Cite this article as:
Entezarkheir N, Alivandi vafa M, Hosseini Nesab D. The Mediating Role of Emotional Intelligence in the Relationship between Emotional Expression Styles and Emotional Schema with Emotional Divorce in Couples Who Have Experienced Emotional Divorce. Razi J Med Sci. 2025(24 Dec),32.146.

Copyright: ©2024 The Author(s), Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en).

*This work is published under CC BY-NC-SA 4.0 licence.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

مقدمه

در جوامعی که در حال انتقال از وضع اجتماعی و اقتصادی خاص به وضع و شرایط دیگری هستند، مشکلاتی پدید می‌آید که نتیجه تصادم نوگرایی و پایبندی به سنت‌های دیرین و تشدید جنگ بین نسل هاست. در این مرحلهٔ برزخی و حساس، عناصر اخلاقی و ارزش های اجتماعی بیش از هر چیز دیگر تغییر وضع و موضع می دهند. بسیاری از موضوعات بی ارزش دیروز، در محدوده عناصر نوین و مقبول امروزی پای می نهند و بس یاری از عناصر مطلوب اجتماعی از قلمرو ارزش های اجتماعی خارج می شوند. هر چه این تحول سریع تر باشد، تضاد و جابجایی ارزش ها چشم گیرتر خواهد بود. در چنین شرایطی نیروهای حاکم بر جامعه جای خود را به نیروهای تازه می‌سپارند نظام ارزش های جامعه دستخوش آشوب می‌گردد (۱-۸).

بازتاب این وضعیت را می توان در نظام ارزش‌های خانواده مشاهده کرد ولی از آنجا که سرعت حرکت هر فرهنگ با حرکت اقتصادی و نوآوری های فناورانه یکسان نیست، نسل‌هایی که در معرض چنین تحولات اجتماعی سریعی قرار می‌گیرند، نمی‌توانند معیارهای همه پسندی برای وظیفه، فداکاری و ارزش‌های همانند آن داشته باشند، در این احوال کشمکش در درون خانواده ایجاد می شود و نابسامانی خانواده و طلاق افزایش می یابد (۹).

این یک واقعیت است که میزان طلاق در جوامع نوین زیاد شده است. این وضعیت بیشتر از جامعه و ارزش های متغیر ما سرچشمه م یگیرد تا از گسیختگی و تباهی خانواده به عنوان یک نهاد اجتماعی .امروزه از انواع کارکردهای خانواده در گذشته کاسته شده است و زن و شوهر برای تأمین نیازمندی ها وخدمات خود به خانواده متکی نیستند و گسست پیوند زناشویی در جامعه ننگ نیست(۱۰).

یکی از نظریه‌هایی که در زمینهٔ روابط خانوادگی از آن استفاده شده است، نظریهٔ نظم خرد چلبی است. در این نظریه، چلبی به بررسی چهار مشکلی می پردازد که نظم اجتماعی در سطح خرد با آن مواجه است و از چهار نوع تعامل سخن می‌گوید که البته در بررسی روابط خانوادگی عمدتاً تعامل ارتباطی مدنظر است، زیرا در این نوع تعامل است که حق و تکلیف و عاطفه مبادله از لحاظ تحلیلی نیز چلبی تعامل را دارای دو وجه عمده ابزاری و می‌شوند، اظهاری می‌داند که روابط خانوادگی از مصادیق رابطهٔ اظهاری محسوب می‌شود. برخلاف رابطهٔ ابزاری که خود هدف نیست و تنها وسیل‌های برای رد و بدل کردن چیزی یا کسب هدفی خاص محسوب می شود، سرد و از صمیمیت مبراست و از مصادیق تجربی آن می توان به روابط نقدی، مبادله‌ای و پیمانی اشاره کرد، رابطهٔ اظهاری فی نفسه هدف است و نوعاً این گونه رابطه گرم و انتشاری است (۲).

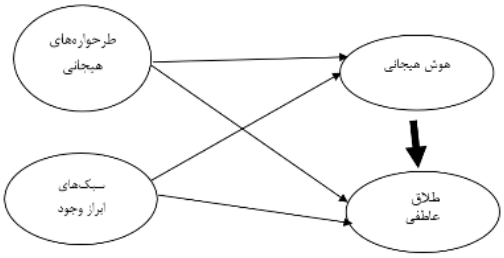
در حقیقت، اسکیما چنان که تصور می شد صرفاً بر مبنای شناختی قرار ندارند؛ به طوری که بیشترین تاثیر در رفتار بر عهده ی طرحواره های هیجانی است. اسکیماهای هیجانی به شخصیت شکل داده و بر تعامل با سایرین، تجربه‌های هیجانی و تحلیل واکنش ها اثر می‌گذارند. طرحواره های هیجانی اعتقاداتی در رابطه با ریشه هیجان ها، تمایزها، گناه، غیرقابل کنترل بودن، خطر، نیاز به منطقی بودن و قانونمند بودن هیجان می باشند. علاوه بر این، افراد، در حیطه ی کنترل، بازداری، اجتناب، تحمل، پذیرش و هیجانات، مشکل دارند که موجب افزایش استفاده از روش های ناسازگارانه مقابله، مانند نشخوارذهنی، سوء مصرف مواد، اختلالات خوردن و نگرانی می شود (۳). طرحواره های هیجانی روش هایی را که افراد، هیجان هایشان را تجربه می‌کنند، منعکس می کنند. بر این اساس، افراد طرحواره هیجانی متفاوتی با یکدیگر دارند. طرحواره‌های هیجانی مجموعه‌ای از اصول سازمان یافته یا محتوای فکر فرد تعریف می‌شود که با هیجانات، اهداف، خاطرات و تمایلات رفتاری گره خورده اند (۹-۱۹).

همچنین، شناخت در زمینه تأثیر ابعاد هیجان خواهی در زندگی زناشویی می تواند نقش مهمی را در جهت تحکیم روابط زناشویی و در نتیجه ثبات و استواری نهاد خانواده ایفا کند. از جمله عوامل مهمی که می تولند در رضایت زناشویی زوجین از منظر هیجانی تأثیرگذار باشد، ساختار هوش هیجانی هر یک از زوجین می باشد (۲۰-۲۵).

می‌گویند باورها و طرحواره‌های افراد در مورد هیجانات می‌تواند تعیین کننده‌ی راهبردهای به

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

کاربرده شده‌ی تنظیم هیجان مانند ابرازگری هیجانی باشد. ابرازگری هیجان به عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی هیجان به نمایش بیرونی هیجان بدون توجه به ارزش مثبت یا منفی یا شیوه تجلی آن (چهره‌ای، کلامی، بدنی یا رفتاری) اطلاق می شود. کینگ و امونز سه بعد اساسی در ابرازگری هیجانی مطرح کرده اند که این سه بعد شامل ابراز هیجان مثبت، ابراز هیجان منفی و ابراز صمیمیت است. بعضی افراد هیجان هایشان را آزادانه و ظاهراً بدون نگرانی از پیامدهای آن ابراز می کنند؛ ولی برخی دیگر در انتقال حلت های هیجانی خود محافظه کار هستند (۱۷)؛ تفاوتی که اگر شناخته نشود، می تولند در ارتباط‌های بین فردی مشکل آفرین باشد. در حقیقت، وقتی هیجان ها به سبک غلطی ابراز شوند، در بافتی نامناسب رخ دهند، خیلی شدید باشند و زیاد به طول بینجامند، مشکل آفرین و آسیب زا می شوند موضوعی که در حوزه ی ارتباط‌های بین فردی زوجین نیاز به شفاف سازی دارد.

شناخت در زمینه تأثیر ابعاد هیجان خواهی در زندگی زناشویی می‌تواند نقش مهمی را در جهت تحکیم روابط زناشویی و در نتیجه ثبات و استواری نهاد خانواده ایفا کند. از جمله عوامل مهمی که می تولند در رضایت زناشویی زوجین از منظر هیجانی تأثیرگذار باشد، ساختار هوش هیجانی هر یک از زوجین می باشد. گلمن هوش هیجانی را عامل مهمی در شکوفایی توانایی افراد برای کسب موفقیت در زندگی تلقی می کند و آن را با سلامتی عاطفی و در مجموع، سلامتی روانی مرتبط می داند. به باور مایر و سالوی، هوش هیجانی عبارت است از توانایی نظاره کردن احساسات خود و دیگران، فرق گذاشتن میان احساسات خود با دیگران، استفاده از این امر به منظور هدایت افکار و اعمال خود (۱۹).

موضوع طلاق عاطفی هم از جمله موضوعاتی است که به شبکه ای از عوامل مختلف وابسته است. انجام این پژوهش می تواند نقاط اتصال و گره های شبکه ارتباطی بین این دو متغیر را در بین افراد جامعه مورد مطالعه مشخص نماید که این نتایج می تولند مورد استفاده پژوهشگران، متخصصان روانشناسی، مشاوران و متولیان مربوطه قرار گیرد.از نگاه نظری نیز، نتایج این تحقیق می توان در روشن سازی اهمیت هیجان ها در تبیین رفتار انسان که امروزه در دنیای روان‌شناسی بسیار مورد توجه است، اطلاعات مفیدی را فراهم آورد (۱۳).

با توجه به مباحث مطرح شده و ارتباط چندگانه ی متغیرهای بیان شده (سبک‌های ابراز هیجان، ناگویی هیجان و هوش هیجانی و تأثیرات احتمالی آن بر طلاق عاطفی) در این پژوهش به بررسی این متغیرها پرداخته و با توجه به گستردگی مبحث و مدل نظری مطرح شده در ذیل، این سؤال اصلی را مطرح نموده است که آیا مدل پیشنهادی محقق با هدف تعیین مدل علی طلاق عاطفی بر اساس سبک های ابراز هیجان و طرحواره های هیجانی با میانجیگری هوش هیجانی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی مراجعه‌کننده به مراکز روان‌شناسی تهران دارای برازش می باشد (۴)؟

روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش، توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه این پژوهش شامل کلیه‌ی زنان متأهل مراجعه کننده به

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]
[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

کلینیک‌های مشـــاوره منطقه ۱ شـــهر تهران با حیطه مشاوره‌ی زوج درمانی بود. در حقیقت، جامعه‌ی آماری پژوهش حاضـر را کلیه زنانی تشـکیل می‌داد که دارای تجربـه‌ی طلاق عـاطفی بوده و برای کمـک خواهی روان‌شناختی به مراکز تعریف شده مراجعه کرده بودند. بر اســـاس جنس متغیر، تعیین دقیق تعداد این افراد ممکن نبود. در این پژوهش، از تعداد ۲۲۰ نفر (بعد از محاسـبه ی تعداد دقیق و کنار گذاشـتن موارد غیرقابل اســـتفاده) برای انجام تجزیه و تحلیل آماری اســـتفاده شـد. با عنایت به نظر متخصـصـان آماری، در مطالعات مبتنی بر مدل یابی معادلات ســـاختار (SEM)، تعداد بالاتر از ۲۰۰ نفر مناسـب تشـخیص داده شـده اسـت (شوماخر و لومکس، ۱۳۸۸)؛ لذا، در این پژوهش نیز از تعـداد ۲۲۰ نفر برای انجـام تجزیـه و تحلیـل آمـاری اســـتفاده شـــد. همچنین، برای انتخاب آزمودنی‌ها، از روش غیرتصـادفی در دسـترس اسـتفاده شـد. در ادامه ابزارهای پژوهش آورده شده است (۱۳).

ابزارهای گردآوری داده‌ها

پرســـش نامه طلاق عاطفی: پرســـش نامه طلاق عاطفی گاتمن (۱۹۹۹) برای اندازه گیری میزان طلاق عاطفی افراد طراحی شـــده اســـت. این پرســـش نامه، تعاملی بوده و فاقد مؤلفه است. این پرسش نامه در ۲۴ گویه به شـکل دو گزینه‌ای (بله یا خیر) تنظیم شـده اسـت. پس از جمع کردن پاسـخ های مثبت، چنانچه تعداد آن برابر هشت و بالاتر باشد، به معنای این است که زندگی زناشویی فرد در معرض جدایی قرار داشته و علائمی از طلاق عاطفی در وی مشهود است. موسوی و رحیمی نژاد (۱۳۹۴) پـایـایی کـل این مقیـاس را بـا استفاده از آلفای کرونباخ به میزان ۰/۹۳ گزارش کردند. مقادیر اشتراک و بار عاملی گویه های مقیاس نشان داد که بار عاملی همه سؤالات در دامنه ۰/۴۹ تا ۰/۸۰ قرار داشـته و بار عاملی قابل قبولی دارند. روایی صـوری این پرســـش نامه نیز با نظر ۷ نفر از اعضـــای هیأت علمی پژوهشـکده زنان دانشـگاه الزهرا تأیید شـده اسـت (۱۲).

پرسش‌نامه اسکیمای هیجانی: پرسش نامه طرحواره هیجانی توسـط لیهی (۲۰۰۲) تهیه شـده و شـامل ۲۸ ســـؤال می باشـــد و در آن ۱۴ نوع طرحواره هیجانی بررســـی می شـــود. روش نمره گذاری با طیف لیکرت (کاملاً درســـت ۵ تا کاملاً غلط ۱) می‌باشـــد. دامنه ی نمره ی کلی بین ۲۸ تا ۱۴۰ می باشد که هر چه نمره ی فرد بالاتر باشـد نشـانگر طرحواره های منفی بیشـتر می‌باشد (۱۱).

در واقع، نمره‌ی بـالاتر از ۹۴ را نشـــانگر حضـــور طرحواره های هیجانی منفی بالا تعریف کرده‌اند. لیهی (۲۰۰۲) در پژوهش خود، روایی را با همبستگی گویه‌ها با خود و همبستگی با سیاهه های چند محوری بالینی میلون، افســـردگی و اضـــطراب بک و پرســـش نامه فراشـــناختی کارترایت-هاتون وولز (۱۹۹۷) بررســـی نموده و دریافت که اکثریت ابعاد ۱۴ گانه این مقیاس همبسـتگی معنی داری با افسـردگی و اضـطراب دارند. علاوه بر این بین ابعاد نیز رابطه معنادار وجود داشـت. پایایی با آلفای کرونباخ ۰/۸۱ بود. همچنین در پژوهش بیرواند (۱۳۹۳) ضـریب الفای کرانباخ ۰/۸۴ به دسـت آمده است.

پرسـش نامه ابرازگری هیجانی (Expression of Emotion Questionnaire (EEQ): برای ســـنجش این متغیر از ابزار ابرازگری هیجانی، از پرســـشـــنامه ی ابرازگری هیجان (EEQ) استفاده شد. این پرسش نامه توسط کینگ و امونز در سال ۱۹۹۰ طراحی شده است. این پرســـش نامه ســـه مولفه و ۱۶ ماده (۵ درجه‌ای) دارد. ۷ مـاده آن مربوط بـه مولفـه ابراز هیجـان مثبـت (۷-۱)، ۵ مـاده آن مربوط بـه مولفـه ابراز صـــمیمیت (۱۲-۸) و ۴ مـاده آن مربوط بـه مولفـه ابراز هیجـان منفی (۱۶-۱۳) اســـت. نمره کل یک فرد از ۱۶ تا ۸۰ متغیر اسـت و نمره ی بالاتر، نشـانگر ابرازگری هیجانی بالاتر است. در این پژوهش نیز، نمره کل در نظر گرفته شـد. کینگ و امونز (۱۹۹۰) آلفای کرونباخ را ۰/۷۰ به دســـت آوردند و روایی همگرای معنی داری بین آن و مقیاس عاطفه مثبت و پرســـش نامه شـــخصـــیت چند بعدی به دســـت آوردند (p<۰/۰۵). حســـنی و یزدی (۱۳۹۴)، ضـــریب های آلفا برای خرده مقیاس‌های مثبت، ابراز صـــمیمیت، ابراز هیجان منفی و کل راه به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۷۴، ۰/۸۲ و ۰/۷۸ به دست آوردند.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

پرسش نامه هوش هیجانی: پرسش‌نامه‌ی هوش هیجانی اجتماعی بار-آن توسط ریوون بار – آن ساخته شده است. این ابزار که بر روی ۳۸۳۱ نفر از ۶ کشور (آرژانتین، آلمان، هند، نیجریه، آفریقای جنوبی) که ۴۸/۸ درصد آنان مرد و ۵۲/۲ درصد آنان زن بودند اجرا شده و به طور سیستماتیک در آمریکای شمالی هنجاریابی گردید. نتایج نشان داد که آزمون از حد مناسبی از اعتبار و روایی برخوردار است. این آزمون در ابتدا دارای ۱۱۷ سؤال و ۱۵ مقیاس بود که بعداً به ۹۰ سوال در فرم ایرانی تقلیل یافت. پاسخ های آزمون نیز بر روی یک مقیاس ۵ درجه ای در طیف لیکرت تنظیم شده است. نمره کل هر مقیاس برابر است با مجموع نمرات هر یک از سؤال های آن مقیاس و نمره کل آزمون برابر با مجموع نمرات ۱۵ مقیاس می باشد. کسب امتیازات بیشتر در این آزمون نشانگر موفقیت برتر در مقیاس مورد نظر و یا در کل پرسش نامه و برعکس می باشد. نمرات بالاتر پیش بینی کننده بهتری برای کارکرد مؤثر در برابر تقاضا و فشارهای محیطی است و نشان می‌دهد که مهارت هیجانی اندازه گرفته شده، قوی، توسعه یافته و دارای عملکرد مؤثر است و نمرات پایین بر ناتوانی در موفقیت و زندگی بر وجود مشکلات هیجانی اجتماعی یا رفتاری اشاره دارد. مقیاس های آزمون عبارتند از: خود آگاهی هیجانی (توانایی آگاه بودن و فهم احساس خود)، خود ابرازی، عزت نفس، خودشکوفایی، استقلال، همدلی، مسؤلیت پذیری اجتماعی (روابط بین فردی)، واقع گرایی، انعطاف پذیری، حل مسئله، تحمل فشار روانی، کنترل تکانشی (توانایی مقاومت در برابر یک تکانش)، خوش بینی و شادمانی. یکی از موارد هنجاریابی ایرانی این آزمون در اصفهان صورت گرفت. پایایی آزمون از طریق محاسبه آلفای کرونباخ برای مردان ۰/۷۴ و برای زنان ۰/۷۶ و برای کل افراد ۰/۹۳ محاسبه گردید. ضریب پایایی به روش بازآزمایی ۰/۶۸ گزارش گردید. پایایی حاصل از روش بازآزمایی در پژوهش محمدی (۱۳۸۵) ۰/۷۸ بود. همچنین ضریب همسانی درونی: این پرسشنامه، میزان آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمد.

پس از استخراج داده‌ها و ورود به نرم افزار (SPSS 22) پرسش نامه هایی که به طور کامل تکمیل نشده بود و یا حاوی داده های پرت بود، از پژوهش خارج شد. بدین صورت تعداد نمونه‌ها در نهایت به ۲۵۰ نفر رسید که مورد تحلیل آماری (SPSS macro) قرارگرفتند.

یافته‌ها

میانگین طلاق عاطفی در جدول ۱، برابر (۱۸/۳۷)، سبک‌های ابزار وجود (۴۸/۷۵)، هوش هیجانی (۳۱۳/۵۰) و طرحواره‌های هیجانی نیز برابر(۱۱۵/۲۰) می‌باشد. مقدار آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷، بیانگر پایایی قابل قبول است.

در جدول ۲، مقادیر آلفای کرونباخ برای تمامی متغیرها از مقدار ۰/۷ بیشتر بوده و بیانگر پایایی قابل قبول است. همچنین، نتایج تحلیل عاملی جهت بررسی روایی نشان داد بار عاملی تمام گویه‌های پرسش نامه بیشتر ا ز۰/۵ و مقدار اماره t خارج از بازه (۱/۹۶ و ۱/۹۶) است؛ بنابراین تمام گویه‌ها در مدل باقی می‌مانند. همچنین مقادیر تمامی میانگین واریانس استخراج شده از ۰/۵ بیشتر بوده. همچنین CR > AVE می باشد. لذا، این پژوهش از روایی همگرایی مناسبی برخوردار است.

در مسیر برررسی نتایج و در تعیین ضرایب و مقدار معناداری آن‌ها، جداول ۳ و ۴، روایی و مدل اندازه گیری متغیرهای تحقیق را در حالت تخمین استاندارد و ضرایب معناداری نشان می دهد. معناداری ضرایب و پارامترهای به دست آمده مدل ساختاری پژوهش در جدول نشان داده شده است. ضرایب به دست آمده زمانی معنادار می‌باشند که مقدار آزمون معناداری آن‌ها از عدد ۱/۹۶ بزرگ‌تر و از عدد ۱/۹۶- کوچک‌تر باشند.

جدول ۵، نتایج اجرای بوت استراپ برای محاسبه اثرات غیرمستقیم را نشان می دهد. برای اینکار از نرم افزار SPSS Macro و روش Syntax که توسط پریچر و هیس (۲۰۰۸) معرفی شده، استفاده گردید. در جدول ۵، حد پایین و بالا فاصله اطمینان ۹۵ درصدی برای ستون داده ها ایجاد شد و چنانچه مقدار صفر در

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

جدول ٤- ضرایب بتا و معناداری متغیرهای پژوهش

مسیر	ضریب مسیر (بتا)	t-Value	P-value	نتیجه
اسکیما های هیجانی ← طلاق عاطفی	۰/۱۹۲	۲/۳۰۲	۰/۰۲۲	تایید
سبک‌های ابراز هیجان ← طلاق عاطفی	۰/۴۵۵	۹/۱۸۱	۰/۰۰۰	تایید
اسکیما هیجانی ← هوش هیجانی	-۰/۴۹۸	-۷/۴۹۹	۰/۰۰۰	تایید
سبک‌های ابراز هیجان ← هوش هیجانی	-۰/۳۸۶	-۱۰/۰۷۷	۰/۰۰۰	تایید
هوش هیجانی ← طلاق عاطفی	-۰/۱۷۸	-۲/۴۶۹	۰/۰۱۴	تایید
اسکیماهیجانی ← هوش هیجانی ←طلاق عاطفی	۰/۰۸۹	۲/۲۰۸	۰/۰۲۸	تایید
سبک‌های ابراز هیجان ← هوش هیجانی ←طلاق عاطفی	۰/۰۶	۲/۴۳۷	۰/۰۱۵	تایید

جدول ٥- ثرات غیرمستقیم متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته از طریق متغیر میانجی (آزمون بوت استرپ)

مسیرها	داده ها	بوت	سوگیری	خطای استاندارد	حد پایین	حد بالا
اثر اسکیماهای هیجانی بر طلاق عاطفی از طریق هوش هیجانی	۰/۱۳۲۷	۰/۱۳۱۶	۰/۰۰۱۱	۰/۰۷۰۴	۰/۰۱۷۰	۰/۲۹۲۲
اثر سبک های ابراز هیجان بر طلاق عاطفی از طریق هوش هیجانی	۰/۰۴۸۷	۰/۰۵۰۲	۰/۰۰۱۵	۰/۰۳۷۲	۰/۰۰۱۱	۰/۱۴۱۸

جدول٦- مقادیر افزونگی (CV Red) و ضریب تعیین

مقدار CV Red	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	
۰/۴۰۴	۰/۷۲۹	۰/۷۳۲	هوش هیجانی
۰/۲۴۷	۰/۵۹۳	۰/۵۹۷	طلاق عاطفی

فاصله اطمینان قرار گیرد، اثر متغیر میانجی غیرمعنادار و در غیر اینصورت معنادار خواهد بود. لذا، با توجه به این نکته می توان نتیجه گرفت که اثر طرحواره‌های هیجانی بر طلاق عاطفی از طریق هوش هیجانی معنادار می باشد و بنابراین طرحواره‌های هیجانی از طریق هوش هیجانی بر طلاق عاطفی تأثیرگذار است. همچنین اثر سبک های ابراز هیجان بر طلاق عاطفی از طریق هوش هیجانی نیز معنادار است و این نشان می دهد که سبک های ابراز هیجان از طریق هوش هیجانی بر طلاق عاطفی اثرگذار است.

با توجه به جدول ۶ و مقادیر افزونگی (CV Red) که ارزش آن بالای صفر و مثبت است، کیفیت بالای مدل تایید می شود. مقدار ضریب تعیین برای متغیر هوش هیجانی برابر ۰/۷۳۲ می‌باشد. این موید آن است که ۷۳٪/۲ از تغییرات در متغیر هوش هیجانی از تغییرات در متغیر سبک‌های ابراز هیجانی، اسکیماهیجانی تبیین می گردد. به علاوه، مقدار ضریب تعیین برای متغیر طلاق عاطفی برابر ۰/۵۹۷ می باشد. این موید آن است که ۵۹/۷٪ از تغییرات در متغیر طلاق عاطفی از تغییرات در متغیر ناگویی هیجانی، سبک های ابراز هیجانی، طرحواره های هیجانی و هوش هیجانی تبیین می گردد. بنا به پیشنهاد تنهاوس و همکاران (۲۰۰۵)، می توان با شاخصی به نام نیکویی برازش (GOF)، مقدار آن را به روش دستی و با محاسبه ی فرمول زیر به دست آورد.

$$GOF = \sqrt{\overline{R^2} * \overline{Communality}}$$

$$GOF=\sqrt{0.664 * 0.624} \quad =0.643$$

در کل، حدود این شاخص بین صفر تا یک می باشد. بر اساس نظر وتزلس و همکاران (۲۰۰۹)، سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ مقادیر ضعیف، متوسط و قوی این شاخص معرفی شده اند. بنا به پیشنهاد تنهاوس و همکاران (۲۰۰۵)، می توان با شاخصی به نام نیکویی برازش (GOF)، مقدار آنرا به روش دستی و با محاسبه‌ی فرمول زیر بدست آورد. همچنین، شاخص نیکویی برازش (Goodness of Fit) (GOF) این مدل

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

۰/۶۴۳ به دست آمده است که از مطلوبیت قوی کلی مدل حکایت دارد.

بحث

رضایت در روابط نزدیک فقط زمانی دیده می‌شود که هم نیازهای رشدی و هم نیازهای بزرگسالی ارضا شوند، چون هریک از زوجین علاوه بر طرحواره هایی که با خود به رابطه می آورند در ارتباط فعلی خود نیز طرحواره‌هایی بوجود می‌آورند که خاص این رابطه هستند. همچنین زمانی که نیازها ارضا نشوند ممکن است اسکیماهای هیجانی خاصی ایجاد شوند که بر روابط صمیمانه اثر می گذارد. تجارب منفی اولیه در خانواده اصلی می توانند مهارت های بین فردی را مختل نموده و باعث افزایش احتمال مشکلات هیجانی و بین فردی و تنهایی‌های بعدی شوند. نقص‌های اساسی در این مهارت‌ها، می تواند زیربنای مشکلات بین فردی بزرگسالان قرار گیرند. طلاق عاطفی اثرات منفی زیادی را چه از لحاظ روانی و چه از لحاظ جسمانی بر زوجین بجا می‌گذارد. این اثرات منفی شامل افزایش خطر بیماری‌های روانی و اختلالات شخصیتی، افزایش بیماری‌های جسمانی، خودکشی، تصادفات منجر به مرگ، خشونت و آدم کشی است (۵). نتایج نشان داد که سبک‌های ابراز هیجان بر طلاق عاطفی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی مراجعه کننده به مرکز روان‌شناسی تهران تأثیر مستقیم دارد. به بیان دیگر، سبک های ابراز هیجان بر طلاق عاطفی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی مراجعه کننده به مرکز روان‌شناسی تهران تأثیر مستقیم دارد. این نتایج با نتایج پژوهش‌های امانی و مک درموت همسو می باشد. همچنین، نتایج نشان داد اسکیماهای هیجانی بر طلاق عاطفی با میانجیگری هوش هیجانی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی مراجعه کننده به مرکز روان‌شناسی تهران تأثیر غیرمستقیم دارد (۱).

این نتایج با نتایج پژوهش‌هایی چون موسوی خرمی و همکاران، میکائیلی و همکاران همسو می‌باشد (۹، ۱۰). در تبیین نتایج می‌توان گفت که شاید جنس هوش هیجانی، مدیریت شرایط موجود در روابط ساده‌تر و بدون تنش باشد؛ و نتوان از قدرت هوش هیجانی در بافت‌های بسیار نزدیک و صمیمی مانند روابط زن و شوهر استفاده نمود. به نظر می‌رسد چگونگی ساخت و شکل گیری طرحواره‌ها در دوران پایین‌تر سنی قادر است بر تعبیر و تفسیر روابط آشفته‌ی زوجین تأثیر بگذارد؛ ولی داشتن هوش هیجانی مکانیکی بالا توان میانجیگری بین طرحواره های هیجانی و طلاق عاطفی را ندارد؛ چراکه وقتی روابط بین زن و مرد به حد بی احساسی و مسخ ارتباط کشیده می‌شود و هیچ حسی برای بهبود شرایط متصور نمی باشد، داشتن هوش هیجانی بالا قادر نیست بر این روابط تأثیر بگذارد؛ نتیجه ای که قابل توجیه است. به باور مایر و سالووی در هوش هیجانی، توانایی خواندن احساسات و هیجانات دیگران مطرح می‌باشد؛ یعنی، نوعی همدلی که توسط گاردنر با عنوان هوش درون فردی توصیف شده است (۱۵).

از طرفی، نتایج نشان داد سبک‌های ابراز هیجان بر طلاق عاطفی با میانجیگری هوش هیجانی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی مراجعه کننده به مرکز روان‌شناسی تهران تأثیر غیرمستقیم دارد. در تبیین این یافته چنین می‌توان گفت که در ارتباط با زوجین به نظر می رسد که زن و مرد به جای ابراز هیجانات قوی، هیجاناتی را بیان می کنند که برایشان کمتر تهدید کننده باشند (۸، ۱۲، ۲۳).

از جمله محدودیت‌هایی که می‌توان ذکر کرد انجام پژوهش در یک بافت فرهنگی خاص و محدود از نظر مکان جغرافیایی است که باید در تعمیم نتایج با دقت عمل شود. انتخاب غیر تصادفی نمونه ی پژوهش نیز از جمله محدودیت‌های دیگر به شمار می‌رود. پیشنهاد می شود اقداماتی همچون آموزش‌هایی در زمینه‌های ارتباط سالم بین زوجین، زوج درمانی و خانواده درمانی از طریق برگزاری کارگاه های آموزشی به منظور افزایش آگاهی همسران و بهبود روابط زوجین توسط متخصصان حوزه خانواده درمانی در مراکز بالینی و مشاوره ای و همچنین آگاهی رسانی به آحاد مردم از طریق بروشور، کاتالوگ، کلاس های آموزشی و رسانه

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

در زمینه ی عواقب طلاق فردی، خانوادگی و اجتماعی صورت گیرد.

نتیجه‌گیری

این تحقیق با هدف بررسی نقش واسطه ای هوش هیجانی در رابطه بین سبک‌های ابراز هیجان و اسکاموتراپی هیجانی با طلاق عاطفی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی انجام شد. نتایج نشان داد رابطه بین طرحواره‌های هیجانی و طلاق عاطفی تایید می‌شود. به بیان دیگر، طرحواره‌های هیجانی بر طلاق عاطفی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی مراجعه کننده به مرکز روان‌شناسی تهران تأثیر مستقیم دارد. همچنین، بر اساس نتایج، سبک‌های ابراز هیجان بر طلاق عاطفی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی مراجعه کننده به مرکز روان‌شناسی تهران تأثیر مستقیم دارد. از طرفی، سبک های ابراز هیجان نیز بر طلاق عاطفی با میانجیگری هوش هیجانی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی مراجعه کننده به مرکز روان‌شناسی تهران تأثیر غیرمستقیم نشان داد. در نهایت، سبک های ابراز هیجان بر طلاق عاطفی با میانجیگری هوش هیجانی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی مراجعه کننده به مرکز روان‌شناسی تهران تأثیر غیرمستقیم دارد. بر اساس این نتایج و در شکل کلی می توان بیان کرد رضایت در روابط نزدیک فقط زمانی دیده می شود که هم نیازهای رشدی و هم نیازهای بزرگسالی هیجانی ارضا شوند؛ چراکه هریک از زوجین علاوه بر طرحواره هایی که با خود به رابطه می آورند و میزان ابراز هیجانی و هوش هیجانی خود، در ارتباط های فعلی نیز از آنها برای ساخت و تعریف ارتباط هایشان استفاده می کنند. به بیان دیگر، هرچه این طرحواره ها خشک و ناسالم تر و هرچه میزان ابرازگری هیجانی و هوش هیجانی کمتر باشد، مسیر ارتباط به طرف طلاق محتمل‌تر خواهد بود.

ملاحظات اخلاقی

پژوهش حاضر با اجازه رسمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز IR.IAU.TABRIZ.REC.1400146 از دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز انجام پذیرفت.

مشارکت نویسندگان

در این پژوهش، نویسنده‌ی اول، خانم دکتر مرضیه علیوندی وفا، راهنمای تخصصی مطالعه را بر عهده داشتند. ندا انتظارخیر، اجراکننده و نویسنده مقاله بودند. آقای دکتر حسینی نسب نیز مشاور تخصصی مقاله بودند.

References

1. Amani A. A comparative study of emotional schemas and emotional expressiveness in married and single students. Master's thesis. Tehran Teachers Training University. 2019.
2. Chalabi M. An empirical study of the personality system in Iran, Tehran: Nay Publishing House 2013 (fourth edition 1402).
3. Dastban Jami S, Bayazi M, Zamani H, Hojjat K. Investigating the relationship between emotional schemas and metacognitive beliefs with depression in people who refer to psychological and counseling service centers in Torbat Jam. Journal of North Khorasan University of Medical Sciences. 2014;6(2);305-297
4. Hosni J. Psychometric properties of the Cognitive Disciplinary Questionnaire of Emotion. Clinical Psychology Quarterly. 2011;2(3):73-83.
5.Haqqani Zanjani H. Divorce or the tragedy of family dissolution, Islamic culture publication. 2010.
6. Khademi A, Valipour M, Moradzadeh Khorasani L, Nishaburi S. The relationship between personality traits and marital satisfaction and its components in couples. J Appl Psychol. 2014;84(32):109-95.
7. Lalzadeh A, Asghari Ebrahimazade J, Hisarsorkhi R. Examining the role of primary maladaptive schemas in predicting emotional divorce. Journal of Clinical Psychology. 2014;2(26):1-10.
8. Mousavi Kharami Z, Davkaneh Fard F, Khakpour R. Emotional divorce pattern based on components of early maladaptive schemas and attachment styles with the mediation of emotional intelligence. Quarterly Journal of Lifestyle with a Focus on Health. 2020;4(3):63-74.
9. Mohammadi Mehr Z, Ayatollah Karimi B. The relationship between emotional intelligence, attachment styles and optimism with marital satisfaction. Interdisciplinary Journal of Education. 2016;11(2):50-59.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]

10. Mousavi Khorami Z, Dukanei Fard F, Khakpour R. The model of emotional divorce based on the components of primary maladaptive schemas and attachment styles with the mediation of emotional intelligence. Health-Centered Lifestyle Quarterly. 2019;4(3):63-74

11. Mousavi F, Rahiminejad A. Comparing the interpersonal identity values of married men and women according to the emotional divorce situation. Applied Psychological Research Quarterly. 2014;6(1):11-23

12. Mikaili N, Jabari Qozlojah A. The relationship between emotional divorce and emotional intelligence and mental health of children, the first national conference of clinical psychology of children and adolescents, Ardabil. 2019.

13. Rashidi S. Predicting emotional divorce based on emotional dyslexia and cognitive schemas in Al-Zahra University students, master thesis, and educational psychology, Al-Zahra University, Tehran. 2020.

14. Schumacher Randall A, Lumks Richard J. An Introduction to Structural Equation Modeling. Translated by Vahid Ghasemi. First edition, Tehran: Sociologists Publishing. 2009.

15. Yazdi F, Ashrafi A, Fathi Ashtiani A. The structural model of the relationship between negative emotional schemas and physical symptoms with the mediation of emotional ataxia and emotional expressiveness. Behavioral Sciences Research. 2017;16(3)311-323.

16. Bar-On R. Emotional and social intelligence; Insights from the Emotional Quotient Inventory (EQ-i). In R. Bar-On & J. D. A. Parker (Eds), Handbook of emotional Intelligence. San Francisco: Jossey-Bass. 2000.

17. Emmons RA, Colby PM. Emotional conflict and well-being, relation to perceived availability. Daily utilization and observer reports of social support. Journal of Personalityand Social Psychology. 2013;68(5):947–959.

18. Goleman D. Emotional Intelligence, translated by Gholamhossein Khanqani, 7th edition, Tehran: Nasl-e Noandish. 2018.

19. Jarrett RB, Vittengl JR, Clark LA, Thase ME. Patients' comprehension and skill usage as a putative mediator of change or an engaged target in cognitive therapy: Preliminary findings. Journal of Affective Disorders. 2018;226:163-168.

21. Lalasz CB, Weigel DJ. Understanding the relationship between gender and extradyadic relations: The mediating role of sensation seeking on intentions to engage in sexual infidelity. Personality andIndividual Differences. 2011;50(7):1079-83.

22. Leahy RL. Emotional Schemas and Self-Help: Homework Compliance and Obsessive-Compulsive Disorder. Cognitive and Behavioral Practice. 2007;14(3):297-302.

23. Mayer JD, Salovey P. What is emotional intelligence? In P. Salovey & D. J. Sluyter (Eds.), Emotional development and emotional intelligence: Educational implications (pp. 3–34). Basic Books. 1997.

24. McDermott N. Styles of expressing emotion, attachment, emotional intelligence and marital satisfaction. Master Thesis. Rowan University. 2017.

25. Sbarra DA, Whisman MA. Divorce, Health, and Socioeconomic Status: An Agenda for Psychological Science, Current Opinion in Psychology. Available online 21 June 2021.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

[DOI: 10.47176/rjms.32.146]